Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά L

2024/779

8.3.2024

ΣΥΣΤΑΣΗ (ΕΕ) 2024/779 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 26ης Φεβρουαρίου 2024

σχετικά με ασφαλείς και ανθεκτικές υποδομές υποβρύχιων καλωδίων

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Οι οικονομίες και οι κοινωνίες μας εξαρτώνται όλο και περισσότερο από τη λειτουργία του διαδικτύου και της διεθνούς συνδεσιμότητας ώστε να επιτύχουν την ανταγωνιστική ψηφιοποίηση της Ένωσης και της οικονομίας της. Στο πλαίσιο αυτό, οι υποδομές υποβρύχιων καλωδίων αποτελούν σημαντικό στοιχείο του ευρύτερου οικοσυστήματος του διαδικτύου για την επίτευξη της ευρωπαϊκής ψηφιακής κυριαρχίας, δεδομένου ότι η συντριπτική πλειονότητα της διεθνούς κίνησης δεδομένων διοχετεύεται μέσω υποβρύχιων καλωδίων. Πολλές νήσοι στην Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των τριών νησιωτικών κρατών μελών, καθώς και των εξόχως απόκεντρων περιοχών της ΕΕ και των υπερπόντιων χωρών και εδαφών, εξαρτώνται σχεδόν εξολοκλήρου από τέτοια υποβρύχια καλώδια για ενδοενωσιακές επικοινωνίες. Στο σημερινό πλαίσιο του αυξημένου κινδύνου και των ανταγωνιστικών ανθρωπογενών απειλών κατά της ασφάλειας, και δεδομένης της διασυνδεδεμένης και διακρατικής φύσης αυτών των υποδομών, οι κυβερνήσεις σε όλες τις περιοχές του κόσμου δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στην ενδεχόμενη εξάρτησή τους από κρίσιμες καλωδιακές συνδέσεις, διότι συστημικές και εκτεταμένες διαταραχές των επικοινωνιών μέσω υποβρύχιων καλωδίων θα μπορούσαν να έχουν ιδιαίτερα σοβαρές συνέπειες, σε περίπτωση συντονισμένων επιθέσεων.

(2) Η ανάγκη δράσης σε ενωσιακό επίπεδο επιβεβαιώθηκε από τα κράτη μέλη. Η έκκληση του Νεβέρ, της 9ης Μαρτίου 2022 ([1]), αναγνώρισε τη στρατηγική σημασία των υποδομών ζωτικής σημασίας, όπως τα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα και οι ψηφιακές υπηρεσίες, για πολλές κρίσιμες λειτουργίες των κοινωνιών μας, καθώς και το γεγονός ότι αποτελούν πρωταρχικό στόχο κυβερνοεπιθέσεων.

(3) Σε συνέχεια της έκκλησης του Νεβέρ, η ομάδα συνεργασίας NIS, με τη στήριξη της Επιτροπής και του Οργανισμού της ΕΕ για την Κυβερνοασφάλεια (ENISA) και σε διαβούλευση με τον Φορέα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (BEREC), διενήργησε εκτίμηση κινδύνου υψηλού επιπέδου σχετικά με τις υποδομές και τα δίκτυα επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των υποβρύχιων καλωδίων. Με την εν λόγω εκτίμηση κινδύνου προσδιορίστηκαν ως βασικές απειλές η υλική επίθεση/δολιοφθορά σε υποβρύχια καλώδια και οι διακοπές ρεύματος που επηρεάζουν υποβρύχια καλώδια τα οποία εξαρτώνται από επαναλήπτες. Με βάση τις απειλές αυτές και ορισμένα τρωτά σημεία που εντοπίστηκαν, τα κράτη μέλη εκπόνησαν σύνολο σεναρίων κινδύνου στρατηγικής σημασίας από τη σκοπιά της ΕΕ. Στους κινδύνους αυτούς περιλαμβάνονται ιδίως ο κίνδυνος παρέμβασης τρίτων χωρών σε προμηθευτή, πάροχο διαχειριζόμενης υπηρεσίας ασφάλειας ή υποβρύχια καλώδια και ο κίνδυνος συντονισμένης υλικής επίθεσης/δολιοφθοράς σε ψηφιακές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των υποβρύχιων καλωδίων.

(4) Η σύσταση του Συμβουλίου, του Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με συντονισμένη προσέγγιση σε επίπεδο Ένωσης με σκοπό την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κρίσιμων υποδομών ([2]) (στο εξής: σύσταση για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων υποδομών) καθορίζει στοχευμένες δράσεις σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο για ενισχυμένη ετοιμότητα, ενισχυμένη αντίδραση και διεθνή συνεργασία. Οι δράσεις εστιάζουν ειδικά σε κρίσιμες υποδομές με σημαντικό διασυνοριακό ενδιαφέρον σε προσδιορισμένους βασικούς τομείς, όπως η ενέργεια, οι μεταφορές, το διάστημα και οι ψηφιακές υποδομές.

(5) Στη σύσταση, το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να εκπονήσει ολοκληρωμένη μελέτη σχετικά με την ανθεκτικότητα των υποβρύχιων καλωδίων επικοινωνίας και να διαβουλευθεί με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη και τους σχετικούς εμπειρογνώμονες προκειμένου να εκπονήσει κατάλληλα μέτρα σε σχέση με πιθανά σημαντικά περιστατικά όσον αφορά τις υποβρύχιες υποδομές. Η Επιτροπή έχει εκπονήσει σχετικές μελέτες και θα κοινοποιήσει τα συμπεράσματά τους στα κράτη μέλη στο κατάλληλο επίπεδο εμπιστευτικότητας. Η παρούσα σύσταση επιδιώκει να συμπληρώσει και να στηρίξει την εφαρμογή της σύστασης για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων υποδομών.

([1]) https://presse.economie.gouv.fr/08-03-2022-declaration-conjointe-des-ministres-de-lunion-europeenne-charges-du-numerique-et-des-communications-electroniques-adressee-au-secteur-numerique/

([2]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με συντονισμένη προσέγγιση σε επίπεδο Ένωσης με σκοπό την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κρίσιμων υποδομών (2023/C 20/01) (ΕΕ C 20 της 20.1.2023, σ. 1).

(6) Στην κοινή ανακοίνωση του Ιουνίου 2023 σχετικά με μια στρατηγική για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής ασφάλειας ([3]) προτάθηκε να εξακολουθήσουν να αξιολογούνται οι κίνδυνοι για την υλική ασφάλεια και την κυβερνοασφάλεια των κρίσιμων υποδομών σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2022, ενώ τα υποβρύχια καλώδια προσδιορίστηκαν ως κρίσιμες υποδομές στο πλαίσιο των εν λόγω κινδύνων. Στην έκθεση για την κατάσταση της Ψηφιακής Δεκαετίας 2023 ([4]), η Επιτροπή συνέστησε στα κράτη μέλη «να ενισχύσουν τις προσπάθειές τους, μεταξύ άλλων μέσω των αναγκαίων επενδύσεων, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι ευρωπαϊκές ψηφιακές υποδομές είναι ασφαλείς και ανθεκτικές, ιδίως οι βασικές υποδομές και τα υποβρύχια καλώδια».

(7) Στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 27ης Οκτωβρίου 2023 τονίστηκε η «ανάγκη να ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα για να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα και να διασφαλιστεί η προστασία των κρίσιμων υποδομών», ενώ παράλληλα υπογραμμίστηκε η «σημασία μιας ολοκληρωμένης και συντονισμένης προσέγγισης». Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό η Ένωση να αντιμετωπίσει γρήγορα τα εν λόγω ζητήματα.

(8) Όταν τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα δυνάμει της παρούσας σύστασης, κατά περίπτωση και όπου κρίνεται σκόπιμο, θα πρέπει να ενεργούν σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις, υποχρεώσεις και τους αντίστοιχους μηχανισμούς που ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([5]) (στο εξής: ΕΚΗΕ), στην οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([6]) (στο εξής: οδηγία NIS 2) και στην οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([7]) (στο εξής: οδηγία CER).

(9) Η οδηγία NIS 2, η οποία αντικαθιστά τις αντίστοιχες διατάξεις του ΕΚΗΕ, για την ασφάλεια δικτύων και υπηρεσιών και την εφαρμογή και επιβολή τους (άρθρα 40 και 41 του ΕΚΗΕ), αναθέτει στα κράτη μέλη να θεσπίζουν πολιτικές σχετικές με τη διατήρηση της γενικής διαθεσιμότητας, της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας του δημόσιου πυρήνα του ανοικτού διαδικτύου, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της κυβερνοασφάλειας των υποβρύχιων καλωδίων επικοινωνιών. Σύμφωνα με το άρθρο 23 της οδηγίας NIS 2, περιστατικά που επηρεάζουν υποβρύχια καλώδια επικοινωνίας θα πρέπει να αναφέρονται στην αρμόδια ομάδα αντιμετώπισης περιστατικών ασφάλειας σε υπολογιστές (στο εξής: CSIRT) ή στην αρμόδια αρχή. Η εθνική στρατηγική κυβερνοασφάλειας των κρατών μελών θα πρέπει, κατά περίπτωση, να λαμβάνει υπόψη την κυβερνοασφάλεια των υποβρύχιων καλωδίων επικοινωνιών και να περιλαμβάνει χαρτογράφηση των δυνητικών κινδύνων κυβερνοασφάλειας και μέτρα μετριασμού για τη διασφάλιση του υψηλότερου δυνατού επιπέδου προστασίας τους.

(10) Η οδηγία CER έχει στόχο τη διασφάλιση της απρόσκοπτης παροχής υπηρεσιών, στην εσωτερική αγορά, οι οποίες είναι βασικές για τη διατήρηση ζωτικών κοινωνικών λειτουργιών ή οικονομικών δραστηριοτήτων, στους έντεκα τομείς που καλύπτονται από την οδηγία. Στους τομείς αυτούς περιλαμβάνεται η ενίσχυση της υλικής ανθεκτικότητας κρίσιμων οντοτήτων που παρέχουν τέτοιες υπηρεσίες. Η οδηγία CER καλύπτει τον τομέα των ψηφιακών υποδομών όσον αφορά τον προσδιορισμό των κρίσιμων οντοτήτων στον εν λόγω τομέα, τη θέσπιση εθνικών στρατηγικών, τις εκτιμήσεις κινδύνου από τα κράτη μέλη και τα μέτρα στήριξης των κρατών μελών για οντότητες που έχουν προσδιοριστεί από αυτά ως κρίσιμες.

(11) Η στρατηγική της ΕΕ για την ασφάλεια στη θάλασσα ([8]) επισημαίνει τον αυξημένο κίνδυνο επιθέσεων από κακόβουλους παράγοντες κατά κρίσιμων θαλάσσιων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων των υποβρύχιων καλωδίων, και προτείνει δράσεις για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της προστασίας των εν λόγω υποδομών.

(12) Όπως επισημαίνεται στην έκτη έκθεση προόδου σχετικά με την εφαρμογή της στρατηγικής της ΕΕ για την Ένωση Ασφάλειας, η ΕΕ έχει θεσπίσει νομοθεσία που αποτελεί ορόσημο σε όλα τα ζητήματα, από την προστασία των κρίσιμων οντοτήτων έως την ενίσχυση της κυβερνοανθεκτικότητας. Στο μεταξύ, ωστόσο, το τοπίο των απειλών κατά της ασφάλειας στην Ευρώπη και στις γειτονικές μας χώρες εξακολουθεί να εξελίσσεται, καταδεικνύοντας την ανάγκη για συνεχή επαγρύπνηση και υψηλό επίπεδο ετοιμότητας για την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων όσον αφορά την ασφάλεια των κρίσιμων υποδομών, τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου.

([3]) Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο με τίτλο «Στρατηγική για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής ασφάλειας» [JOIN(2023) 20 final της 20.6.2023].

([4]) Έκθεση για την κατάσταση της Ψηφιακής Δεκαετίας 2023, της 27ης Σεπτεμβρίου 2023, https://digital-strategy.ec.europa.eu/el/library/2023-report-state-digital-decade

([5]) Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (ΕΕ L 321 της 17.12.2018, σ. 36).

([6]) Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση (οδηγία NIS 2) (ΕΕ L 333 της 27.12.2022, σ. 80).

([7]) Οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων και την κατάργηση της οδηγίας 2008/114/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 333 της 27.12.2022, σ. 164).

([8]) Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την αναθεωρημένη στρατηγική της ΕΕ για την ασφάλεια στη θάλασσα (EUMSS) και το σχέδιο δράσης της, της 24ης Οκτωβρίου 2023, https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14280-2023-INIT/el/pdf

(13) Η παρούσα σύσταση αποσκοπεί στην προώθηση συνεργειών σε επίπεδο ΕΕ με στόχο την αύξηση της ασφάλειας και της ανθεκτικότητας των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων. Συνιστά τόσο συγκεκριμένες δράσεις για την αξιολόγηση και τη βελτίωση του συντονισμού μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της σχετικά με την ασφάλεια και την ανθεκτικότητα υφιστάμενων και νέων υποδομών υποβρύχιων καλωδίων όσο και σχετικά με τη στήριξη για την από κοινού ανάπτυξη ή σημαντική αναβάθμιση των εν λόγω υποδομών μέσω έργων καλωδίων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (στο εξής: CPEI).

(14) Οι υποδομές υποβρύχιων καλωδίων περιλαμβάνουν όχι μόνο καλώδια, αλλά και κάθε υποδομή που σχετίζεται με την κατασκευή, τη λειτουργία, τη συντήρηση και την επισκευή τους, όπως οι σταθμοί απόληξης και τα επίγεια τμήματα του υποβρύχιου καλωδίου που συνδέονται με αυτούς (π.χ. χερσαίες διαδρομές από το φρεάτιο ακτής έως τον σταθμό απόληξης, το κέντρο δεδομένων ή το σημείο παρουσίας), τα κέντρα επισκευής, καθώς και ο στόλος των σκαφών ανάπτυξης, συντήρησης και επισκευής.

(15) Η Επιτροπή συγκροτεί την άτυπη ομάδα εμπειρογνωμόνων για τις υποδομές υποβρύχιων καλωδίων, κατά την έννοια της απόφασης C(2016) 3301 της Επιτροπής, της 30ής Μαΐου 2016 ([9]), η οποία απαρτίζεται από τις αρχές των κρατών μελών (στο εξής: ομάδα εμπειρογνωμόνων), για την παροχή συμβουλών και εμπειρογνωσίας στην Επιτροπή σχετικά με τη συνέχεια που θα δοθεί στην παρούσα σύσταση, ιδίως όσον αφορά τα ακόλουθα:

— διευκόλυνση της ταχείας και αποτελεσματικής ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών, της Επιτροπής και της Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, με τη διατήρηση στενού συνδέσμου μεταξύ των θεμάτων ασφάλειας και ανθεκτικότητας των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων και της χρηματοδότησής τους·

— χαρτογράφηση των υφιστάμενων υποδομών υποβρύχιων καλωδίων σε επίπεδο ΕΕ, με βάση τις εθνικές διαδικασίες χαρτογράφησης και επικαιροποίηση της χαρτογράφησης, τουλάχιστον σε ετήσια βάση·

— επανεξέταση της χαρτογράφησης και των εθνικών εκτιμήσεων κινδύνου ώστε να εντοπίζονται πληροφορίες που λείπουν·

— πρόταση μέτρων για τη συμπλήρωση των πληροφοριών που λείπουν και μεθοδολογίας για την ενοποίηση των πρόσθετων πληροφοριών με τις υφιστάμενες αξιολογήσεις, με τον καθορισμό του βασικού σεναρίου για την αξιολόγηση των κινδύνων, των τρωτών σημείων και των εξαρτήσεων σε ενωσιακό επίπεδο·

— διενέργεια των ίδιων των ενοποιημένων εκτιμήσεων κινδύνων, τρωτών σημείων και εξαρτήσεων των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων σε ενωσιακό επίπεδο, η οποία αναμένεται να οδηγήσει σε προτάσεις για μέτρα μετριασμού·

— πρόταση σχεδίου καταλόγου στρατηγικών CPEI που πληρούν τα κριτήρια τα οποία απαριθμούνται στην παρούσα σύσταση·

— παροχή βήματος για τη συνεργασία με συντονισμένη προσέγγιση σε πολυμερή και πολυσυμμετοχικά φόρουμ·

— συζήτηση για τις δυνατότητες υιοθέτησης και ανάπτυξης καινοτόμων λύσεων για τον εντοπισμό και την αποτροπή απειλών σε υποδομές υποβρύχιων καλωδίων, ιδίως με βάση τα αποτελέσματα έργων χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ· και

— ανάπτυξη ικανότητας συντήρησης και επισκευής υποβρύχιων καλωδίων.

(16) Η ομάδα εμπειρογνωμόνων θα συγκεντρώνει τους αναγκαίους εμπειρογνώμονες και θα χρησιμεύει ως ασφαλής πλατφόρμα για τον συντονισμό μεταξύ των κρατών μελών, παρέχοντας συμβουλές και συνδρομή στην Επιτροπή, συμπληρώνοντας τους ρόλους και τα καθήκοντα που εκτελούνται από την Ομάδα Συνεργασίας NIS, η οποία συστάθηκε με την οδηγία NIS 2, και την ομάδα CER, η οποία συστάθηκε με την οδηγία CER. Η ομάδα εμπειρογνωμόνων θα πρέπει να διευκολύνει την ταχεία και αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας σύστασης. Για να διατηρείται στενός σύνδεσμος μεταξύ των θεμάτων ασφάλειας και ανθεκτικότητας των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων και της χρηματοδότησής τους, τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της ομάδας εμπειρογνωμόνων θα πρέπει να διαβουλεύονται τακτικά με την Ομάδα Συνεργασίας NIS και την ομάδα CER, τις επιτροπές των κρατών μελών για τα χρηματοδοτικά προγράμματα της Ένωσης, τις αρχές τρίτων χωρών, τα δημόσια αναπτυξιακά και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τους εκπροσώπους της βιομηχανίας και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς και να τις ενημερώνουν και να συνεργάζονται στενά μαζί τους, κατά περίπτωση. Η συνεργασία αυτή πρέπει να πραγματοποιείται στο πλαίσιο των αντίστοιχων εντολών των εμπλεκόμενων ομάδων, επιτροπών και αρχών. Η διαβούλευση με τις επιτροπές χρηματοδοτικών προγραμμάτων της Ένωσης, καθώς και με τα δημόσια αναπτυξιακά και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, θα αποσκοπεί ιδίως στην αξιοποίηση συνεργειών, καθώς και στη συγκέντρωση χρηματοδότησης. Η ανταλλαγή πληροφοριών θα πρέπει να πραγματοποιείται στο κατάλληλο επίπεδο εμπιστευτικότητας.

([9]) C(2016) 3301.

(17) Δεδομένης της σημασίας που έχει η επίτευξη υψηλού επιπέδου κυβερνοασφάλειας και υλικής ασφάλειας των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων, ανεξάρτητα από τον ιδιοκτήτη τους, η παρούσα σύσταση καλεί τα κράτη μέλη να θεσπίσουν μέτρα για να διασφαλίζουν ότι οι φορείς εκμετάλλευσης υποδομών υποβρύχιων καλωδίων πληρούν τα πλέον υψηλά πρότυπα ασφάλειας (συμπεριλαμβανομένων των προτύπων σε επίπεδο άμυνας, κατά περίπτωση).

(18) Προκειμένου να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο κυβερνοασφάλειας και φυσικής ασφάλειας των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να συγκεντρώσουν σχετικές πληροφορίες ([10]) από αντιπροσωπευτικές οργανώσεις επιχειρήσεων ή, αν χρειαστεί, από μεμονωμένες επιχειρήσεις εντός της δικαιοδοσίας τους. Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία, τη συμπλήρωση και την επικαιροποίηση μιας εθνικής χαρτογράφησης των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων για όλα τα σχετικά κράτη μέλη. Κάθε συλλογή ή ανταλλαγή πληροφοριών θα πρέπει να διαφυλάσσει το απόρρητο αυτών των πληροφοριών και να προστατεύει τα συμφέροντα ασφάλειας και τα εμπορικά συμφέροντα των οικείων οντοτήτων.

(19) Ως σημαντικό βήμα για την ανάπτυξη μιας ενοποιημένης εκτίμησης σε επίπεδο Ένωσης, θα πρέπει να δρομολογηθεί και να ολοκληρωθεί σε εθνικό επίπεδο εκτίμηση των κινδύνων, των τρωτών σημείων και των εξαρτήσεων που επηρεάζουν τις υποδομές υποβρύχιων καλωδίων. Αυτή θα πρέπει να λάβει υπόψη, ως σημείο εκκίνησης, τις υφιστάμενες εκτιμήσεις και αξιολογήσεις κινδύνων σε επίπεδο ΕΕ, ιδίως εκείνες που διενεργήθηκαν σε συνέχεια της έκκλησης του Νεβέρ, των συμπερασμάτων του Συμβουλίου σχετικά με τη διαμόρφωση της στάσης της ΕΕ στον κυβερνοχώρο και –όσον αφορά την κυβερνοασφάλεια των δικτύων 5G– της σύστασης (ΕΕ) 2019/534 της Επιτροπής ([11]). Η εθνική εκτίμηση θα πρέπει να περιλαμβάνει χαρτογράφηση των υφιστάμενων και των σχεδιαζόμενων υποδομών. Κατά την εφαρμογή της οδηγίας NIS 2, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενισχύσουν περαιτέρω τις υποχρεώσεις που επιβάλλουν σε εθνικό επίπεδο στους προμηθευτές και τους φορείς εκμετάλλευσης ευαίσθητων τμημάτων των υποδομών.

(20) Προκειμένου να ενισχυθεί η ετοιμότητα και να παρέχονται στοιχεία για μελλοντικές συντονισμένες εκτιμήσεις κινδύνου σε επίπεδο Ένωσης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να υποβάλλουν σε τακτικές ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων τις οντότητες που διαχειρίζονται υποδομές υποβρύχιων καλωδίων. Οι εν λόγω ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων θα μπορούσαν να συμβάλουν στην εκτίμηση της ανθεκτικότητας των οντοτήτων αυτών σε διάφορα σενάρια.

(21) Θα πρέπει να θεωρείται αναγκαίο οι υποδομές υποβρύχιων καλωδίων να δημιουργούνται, να αναβαθμίζονται και να συντηρούνται όσο το δυνατόν ταχύτερα, με παράλληλη ελαχιστοποίηση του διοικητικού φόρτου. Για τον λόγο αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να διεκπεραιώνουν τις αιτήσεις που σχετίζονται με τον σχεδιασμό, την απόκτηση, την κατασκευή, τη λειτουργία, τη συντήρηση και την επισκευή των εν λόγω υποδομών ηλεκτρονικά και όσο το δυνατόν ταχύτερα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να κατανοήσουν τη χρησιμότητα του διορισμού μιας αρχής για τη διευκόλυνση και τον συντονισμό των διαδικασιών αδειοδότησης. Η αρχή αυτή θα μπορούσε να ορίσει έναν συντονιστή που θα λειτουργεί ως ενιαίο σημείο επαφής για το έργο. Επιπλέον, εφόσον είναι αναγκαίο για τη χορήγηση παρέκκλισης δυνάμει της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου ([12]) και της οδηγίας 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([13]), ο σχεδιασμός, η απόκτηση, η κατασκευή, η λειτουργία, η συντήρηση και η επισκευή των εν λόγω υποδομών θα πρέπει να θεωρείται ότι εξυπηρετούν επιτακτικό δημόσιο συμφέρον κατά την έννοια των εν λόγω οδηγιών, εφόσον πληρούνται οι υπόλοιπες προϋποθέσεις που ορίζονται στις εν λόγω διατάξεις. Τούτο ισχύει με την επιφύλαξη της δυνατότητας εφαρμογής ή της εφαρμογής άλλων περιβαλλοντικών νομικών πράξεων της Ένωσης.

(22) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να συνεργάζονται για την ανάπτυξη ικανοτήτων συντήρησης και επισκευής των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων.

(23) Όσον αφορά τις ψηφιακές και υλικές υποδομές που υποστηρίζουν τις ψηφιακές υπηρεσίες, θα πρέπει να θεωρηθεί αναγκαία η συμπλήρωση των τρεχουσών και των προγραμματισμένων εκτιμήσεων κινδύνου με ειδικές εκτιμήσεις κινδύνου και επιλογές για μέτρα μετριασμού σχετικά με τις υποδομές υποβρύχιων καλωδίων. Η ομάδα εμπειρογνωμόνων θα κληθεί να συνδράμει την Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με την ομάδα συνεργασίας για την ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών (NIS) και την ομάδα για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων οντοτήτων (CER) και με την υποστήριξη του ENISA, στην

([10]) Για παράδειγμα, τη γεωγραφική θέση των διαδρομών, τις τεχνικές προδιαγραφές του καλωδίου κ.λπ.

([11]) Σύσταση (ΕΕ) 2019/534 της Επιτροπής, της 26ης Μαρτίου 2019, Κυβερνοασφάλεια δικτύων 5G (ΕΕ L 88 της 29.3.2019, σ. 42).

([12]) Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7).

([13]) Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1).

εκπόνηση μιας ενοποιημένης πανενωσιακής εκτίμησης των κινδύνων, των τρωτών σημείων και των εξαρτήσεων η οποία θα καλύπτει τόσο την κυβερνοασφάλεια όσο και τη φυσική ασφάλεια των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων και των αλυσίδων εφοδιασμού τους. Αυτή η ενοποιημένη εκτίμηση θα μπορούσε να βασιστεί στα πορίσματα των εκτιμήσεων κινδύνου που διενεργήθηκαν, ιδίως των εθνικών εκτιμήσεων κινδύνου για την κυβερνοασφάλεια και τη φυσική ασφάλεια των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων και των αλυσίδων εφοδιασμού τους, καθώς και εκείνων που διενεργήθηκαν στο πλαίσιο της έκκλησης του Νεβέρ και των συμπερασμάτων του Συμβουλίου σχετικά με τη διαμόρφωση της στάσης της ΕΕ στον κυβερνοχώρο και, όσον αφορά τα δίκτυα 5G, σε συνέχεια της σύστασης (ΕΕ) 2019/534. Η ενοποιημένη εκτίμηση θα μπορούσε να οδηγήσει σε συστάσεις οι οποίες θα πρέπει να αντιμετωπιστούν σε εθνικό και/ή ενωσιακό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων προτάσεων για μέτρα μετριασμού.

(24) Σε πρώτο στάδιο, η ομάδα εμπειρογνωμόνων θα μπορούσε να βοηθήσει την Επιτροπή να εξετάσει τις εθνικές εκτιμήσεις κινδύνου προκειμένου να εντοπίσει πληροφορίες που λείπουν και οι οποίες θα εμπόδιζαν μια ενοποιημένη εκτίμηση των κινδύνων, των τρωτών σημείων και των εξαρτήσεων σε επίπεδο Ένωσης, ιδίως όσον αφορά τους προμηθευτές υψηλού κινδύνου, και να εξετάσει επίσης τη χαρτογράφηση των υφιστάμενων και των σχεδιαζόμενων υποδομών υποβρύχιων καλωδίων που πραγματοποιήθηκε σε εθνικό επίπεδο (συμπεριλαμβανομένης της θέσης, της χωρητικότητας, των τεχνικών χαρακτηριστικών και της ιδιοκτησίας της καλωδιακής υποδομής), καθώς και την αλληλεπίδραση μεταξύ υλικού και λογικού επιπέδου. Η ομάδα εμπειρογνωμόνων θα μπορούσε να συνδράμει την Επιτροπή στη χαρτογράφηση των υφιστάμενων υποδομών υποβρύχιων καλωδίων σε επίπεδο ΕΕ, με βάση την εθνική διαδικασία χαρτογράφησης, καθώς και στην επικαιροποίησή της, τουλάχιστον σε ετήσια βάση. Η εξέταση θα πρέπει να λάβει υπόψη τις αλληλεπιδράσεις με άλλες κρίσιμες υποδομές, ιδίως με καλώδια ηλεκτρικής ενέργειας, αγωγούς φυσικού αερίου και υπεράκτιες εγκαταστάσεις ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και άλλες τηλεπικοινωνιακές υποδομές ([14]). Οι μη ευαίσθητες πληροφορίες χαρτογράφησης είναι δυνατό να κοινοποιούνται σε σχετικά σημεία πληροφόρησης για τις υποδομές, για παράδειγμα σε περιπτώσεις που καλύπτονται από την οδηγία 2014/61/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([15]) (οδηγία για τη μείωση του κόστους της ευρυζωνικότητας) και από τον μελλοντικό κανονισμό για τις υποδομές gigabit.

(25) Σε δεύτερο στάδιο, η ομάδα εμπειρογνωμόνων ενθαρρύνεται να προτείνει μέτρα για τη συμπλήρωση των πληροφοριών που λείπουν, καθώς και μια μεθοδολογία για την ενοποίηση των πρόσθετων πληροφοριών με τις υφιστάμενες αξιολογήσεις, ώστε να καθοριστεί το βασικό πλαίσιο για την εκτίμηση των κινδύνων, των τρωτών σημείων και των εξαρτήσεων σε επίπεδο Ένωσης.

(26) Σε τρίτο στάδιο, η ομάδα εμπειρογνωμόνων ενθαρρύνεται να χρησιμοποιήσει τη μεθοδολογία που καθορίστηκε στο προηγούμενο στάδιο για τη διενέργεια της ίδιας της ενοποιημένης πανενωσιακής χαρτογράφησης των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων και των εκτιμήσεων των κινδύνων, των τρωτών σημείων και των εξαρτήσεων των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων, ιδίως όσον αφορά τους προμηθευτές υψηλού κινδύνου. Η εκτίμηση θα πρέπει να περιλάβει προτάσεις για μέτρα μετριασμού, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων, των τρωτών σημείων και των εξαρτήσεων που θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν μέσω έργων καλωδίων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος σύμφωνα με την παρούσα σύσταση με σκοπό την κάλυψη στρατηγικών κενών και τη δημιουργία νέων συνδέσεων που θα αυξήσουν την ανθεκτικότητα και θα ελαχιστοποιήσουν τους κινδύνους. Το στάδιο αυτό θα πρέπει να περιλάβει επίσης ιδέες για την εναρμόνιση των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, για παράδειγμα, όσον αφορά τους χρόνους απόκρισης και επισκευής, καθώς και την οργάνωση των ικανοτήτων αντιμετώπισης περιστατικών και επισκευής πέραν των πολιτικοστρατιωτικών και εθνικών-περιφερειακών συνόρων.

(27) Η ομάδα εμπειρογνωμόνων θα πρέπει να χρησιμεύσει ως βήμα για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και με την Επιτροπή, και να συνεργάζεται για τον εντοπισμό πιθανών κενών στο υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο και για τη δημιουργία συνεργειών. Οι εργασίες αυτές θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με την επίγνωση της κατάστασης, τα περιστατικά και την αντιμετώπιση περιστατικών, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόστηκαν. Οι πληροφορίες πρέπει να ανταλλάσσονται με τακτικό και δομημένο τρόπο και με το κατάλληλο επίπεδο εμπιστευτικότητας, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των διαβαθμισμένων πληροφοριών. Θα πρέπει να καταστεί δυνατή η συμμετοχή τρίτων χωρών κατά περίπτωση, για παράδειγμα στο πλαίσιο διμερών διεθνών συμφωνιών.

(28) Η παρούσα σύσταση αποσκοπεί στην ενθάρρυνση της ανάπτυξης ή της σημαντικής αναβάθμισης υποδομών υποβρύχιων καλωδίων μέσω CPEI σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Προς τον σκοπό αυτό, είναι σημαντικό να ενθαρρυνθούν τα κράτη μέλη να συνεργαστούν με την Επιτροπή μέσω της ομάδας εμπειρογνωμόνων για να βοηθήσουν την Επιτροπή να προτείνει κατάλογο στρατηγικών CPEI τα οποία πληρούν ορισμένα κριτήρια που περιλαμβάνονται στην παρούσα σύσταση.

([14]) Για παράδειγμα, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στον τομέα της ενέργειας που διεξάγονται στο πλαίσιο της σύστασης για την ανθεκτικότητα των κρίσιμων υποδομών.

([15]) Οδηγία 2014/61/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για μέτρα μείωσης του κόστους εγκατάστασης υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 155 της 23.5.2014, σ. 1).

(29) Με βάση την προαναφερθείσα ενοποιημένη εκτίμηση σε επίπεδο Ένωσης, η ομάδα εμπειρογνωμόνων ενθαρρύνεται να προτείνει έναν κατάλογο ΣΡΕΙ και τον τρόπο με τον οποίο τα έργα αυτά θα αντιμετώπιζαν από μια πανενωσιακή προοπτική τα στρατηγικά κενά, τους κινδύνους, τα τρωτά σημεία και τις εξαρτήσεις που εντοπίστηκαν. Με την επιφύλαξη των αντίστοιχων υποκείμενων κανόνων, ο κατάλογος θα μπορούσε να εξεταστεί στο πλαίσιο προγραμμάτων χρηματοδότησης της Ένωσης στο πεδίο των οποίων εμπίπτουν τέτοια έργα, ιδίως στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([16]) (στο εξής: κανονισμός ΜΣΕ), του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1529 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([17]) (στο εξής: κανονισμός ΜΠΒ ΙΙΙ), του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([18]) (στο εξής: κανονισμός ΜΑΑ) και στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων. Κατά περίπτωση, ο κατάλογος θα μπορούσε να περιληφθεί στις βασικές πράξεις ή στα παραρτήματά τους, μέσω της χρήσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, όπως στην περίπτωση του κανονισμού ΜΣΕ. Τυχόν εξέταση βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([19]) (στο εξής: κανονισμός ΜΓΑΔΣ — Παγκόσμια Ευρώπη) δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε καθυστέρηση έργων που έχουν ήδη αναπτυχθεί στο πλαίσιο της στρατηγικής Global Gateway.

(30) Τα κριτήρια για τον προσδιορισμό των ΣΡΕΙ θα μπορούσαν να βασίζονται στα ακόλουθα σημεία: Πρώτον, ως προαπαιτούμενο, η χαρτογράφηση θα πρέπει να παρέχει στοιχεία για ένα κενό στις υποδομές υποβρύχιων καλωδίων, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης δημιουργίας νέων ή εναλλακτικών ασφαλών διαδρομών ή αύξησης της χωρητικότητας ή της ανθεκτικότητας των υφιστάμενων υποδομών υποβρύχιων καλωδίων. Επιπλέον, τα ΣΡΕΙ θα πρέπει να συμβάλλουν σημαντικά στην αύξηση της ασφάλειας της εφοδιαστικής αλυσίδας των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων. Τέλος, τα ΣΡΕΙ θα πρέπει να έχουν γεωστρατηγική σημασία, λαμβανομένων υπόψη των συμφερόντων της Ένωσης και των κρατών μελών της, και να ικανοποιούν ανάγκες συνδεσιμότητας που, λόγω του υψηλού κινδύνου που ενέχουν, δεν είναι δυνατό να καλυφθούν μόνο από ιδιωτικές επενδύσεις.

(31) Τα κριτήρια υλοποίησης που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη για στρατηγικά έργα περιλαμβάνουν τη διασφάλιση σημαντικής νέας επένδυσης με την οποία δημιουργούνται σημαντικές νέες δυνατότητες όσον αφορά την ασφάλεια, τις επιδόσεις και την ανθεκτικότητα, την ασφάλεια της εφοδιαστικής αλυσίδας και τη βιωσιμότητα. Οι αυξήσεις των επιδόσεων αναμένεται να σχετίζονται κυρίως με τη διεκπεραιωτικότητα και τη χαμηλή λανθάνουσα καθυστέρηση. Οι αυξήσεις ασφάλειας και ανθεκτικότητας αναμένεται να περιλαμβάνουν τη διερεύνηση του υλικού και λογικού πλεονασμού σε ένα έργο, υψηλά πρότυπα ασφάλειας και τεχνολογία, όπως συστήματα αισθητήρων και παρακολούθησης, καθώς και την ικανότητα του στόλου των σκαφών ανάπτυξης, συντήρησης και επισκευής.

(32) Όταν υλοποιούνται, τα στρατηγικά έργα θα πρέπει να αυξάνουν τη βιωσιμότητα των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων μειώνοντας τις επιπτώσεις τους για το κλίμα και την ενέργεια, καθώς και τις συνολικές περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις.

(33) Με βάση τη σημαντική συνεργασία με διεθνείς στρατηγικούς εταίρους, ιδίως μέσω συμβουλίων εμπορίου και τεχνολογίας και ψηφιακών εταιρικών σχέσεων, και σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για την ψηφιακή διπλωματία της ΕΕ της 26ης Ιουνίου 2023, τα κράτη μέλη, σε συντονισμό με την Ένωση, θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την ανάπτυξη ασφαλών, αξιόπιστων και ανθεκτικών υποδομών υποβρύχιων καλωδίων σύμφωνα με την προσέγγιση που ορίζεται στην παρούσα σύσταση. Αν δημιουργηθούν, τα ΣΡΕΙ θα πρέπει να συμβάλλουν ώστε η ΕΕ να διαθέτει τα μέσα για την ασφαλή της σύνδεση με τους στρατηγικούς της εταίρους. Αυτό αφορά ιδίως στρατηγικά έργα που σχετίζονται με τη συνεργασία στον τομέα της συνδεσιμότητας με την Αρκτική, τον Ατλαντικό και τον Ειρηνικό. Η στρατηγική Global Gateway παρέχει το πλαίσιο μέσω του οποίου η ΕΕ και τα κράτη μέλη της αναπτύσσουν μια στενή συνεργασία με σχετικούς διεθνείς εταίρους με σκοπό να καταστεί δυνατή η αξιόπιστη, ασφαλής και ανθεκτική ψηφιακή συνδεσιμότητα μεταξύ της ΕΕ και των χωρών και περιοχών στις οποίες στοχεύουν ο κανονισμός ΜΓΑΔΣ — Παγκόσμια Ευρώπη και ο κανονισμός ΜΠΒ ΙΙΙ, και συγκεκριμένα των χωρών της Υποσαχάριας Αφρικής, της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής, της Ασίας-Ειρηνικού, καθώς και των χωρών της γειτονίας και των χωρών της διεύρυνσης. Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να διατηρηθεί μια συνεκτική προσέγγιση για ασφαλείς, αξιόπιστες και ανθεκτικές υποδομές υποβρύχιων καλωδίων και να διασφαλιστεί η συμπληρωματικότητα μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών δράσεων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να χρησιμοποιούν την ομάδα εμπειρογνωμόνων για να συντονίζονται, να αλληλοενημερώνονται και να τηρούν ενήμερες την Επιτροπή και την Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης για θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας σύστασης, σε σχέση τόσο με τις διμερείς ανταλλαγές με τρίτες χώρες όσο και με την πολυμερή συνεργασία.

([16]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 2021 για τη σύσταση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014 (ΕΕ L 249 της 14.7.2021, σ. 38).

([17]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1529 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Σεπτεμβρίου 2021, για τη θέσπιση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ) (ΕΕ L 330 της 20.9.2021, σ. 1).

([18]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

([19]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/947 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας — Παγκόσμια Ευρώπη, για την τροποποίηση και κατάργηση της απόφασης αριθ. 466/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1601 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 480/2009 του Συμβουλίου (ΕΕ L 209 της 14.6.2021, σ. 1).

(34) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να εργαστούν με συντονισμένη προσέγγιση σε πολυμερή και πολυσυμμετοχικά φόρουμ, συμπεριλαμβανομένων των G7 και της Διεθνούς Ένωσης Τηλεπικοινωνιών (ITU) σύμφωνα με τις αρχές, τους στόχους και τα εργαλεία της ψηφιακής διπλωματίας της ΕΕ.

(35) Η ΕΕ θα πρέπει να προσπαθήσει να εμβαθύνει περαιτέρω τη συνεργασία της με το ΝΑΤΟ σε θέματα ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένων των κρίσιμων υποδομών υποβρύχιων καλωδίων, σύμφωνα με την τρίτη κοινή δήλωση για τη συνεργασία ΕΕ-ΝΑΤΟ ([20]), προωθώντας τη συμπληρωματικότητα των προσπαθειών και αποφεύγοντας περιττές επικαλύψεις, με πλήρη σεβασμό στις αρχές της αμοιβαία ανοικτής στάσης και της διαφάνειας, της αμοιβαιότητας και της συμμετοχικότητας, καθώς και της αυτονομίας λήψης αποφάσεων κάθε οργανισμού. Με βάση τις συστάσεις της τελικής έκθεσης αξιολόγησης που συνέταξε η ειδική ομάδα ΕΕ-ΝΑΤΟ ([21]), στο πλαίσιο του δομημένου διαλόγου για την ανθεκτικότητα, το προσωπικό της ΕΕ θα πρέπει να προσπαθήσει, μεταξύ άλλων, να προωθήσει περαιτέρω την κοινή επίγνωση της κατάστασης μεταξύ του προσωπικού του ΝΑΤΟ.

(36) Συμβάλλοντας στη μόχλευση επενδύσεων που θα έχουν μετασχηματιστικό αντίκτυπο, η παρούσα σύσταση συμβάλλει επίσης στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής Global Gateway για ενίσχυση της παγκόσμιας ψηφιακής συνδεσιμότητας, σύμφωνα με τις αξίες και τα πρότυπα της ΕΕ. Ανταποκρινόμενα στην παρούσα σύσταση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ακολουθήσουν προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη» και να χρησιμοποιήσουν τις υφιστάμενες δομές διακυβέρνησης που έχουν συσταθεί από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της για την εφαρμογή της στρατηγικής Global Gateway και των οικονομικών επενδυτικών σχεδίων.

(37) Δεδομένου ότι οι υποδομές υποβρύχιων καλωδίων αναπτύσσονται κατά κανόνα από ιδιωτικούς φορείς, και λαμβάνοντας υπόψη τα στρατηγικά συμφέροντα τόσο της Ένωσης όσο και των κρατών μελών της, τα CPEI, εφόσον καταρτιστούν, θα πρέπει να χρηματοδοτούνται από ιδιωτικούς πόρους, οι οποίοι μπορεί να στηρίζονται, αν χρειαστεί, από συνδυασμό ενωσιακών και εθνικών δημοσιονομικών κονδυλίων, σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Τα προγράμματα χρηματοδότησης της Ένωσης είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν σε συνδυασμό με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, τις εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες, άλλους αναπτυξιακούς και δημόσιους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, καθώς και από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του ιδιωτικού τομέα και επενδυτές του ιδιωτικού τομέα, μεταξύ άλλων μέσω συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις που διέπουν τη χρήση των κονδυλίων του προϋπολογισμού της Ένωσης.

(38) Ο κανονισμός ΜΣΕ χρηματοδοτεί επί του παρόντος υποβρύχια καλώδια ως δίκτυα κορμού που συνδέουν τα εδάφη της ΕΕ και την Ένωση με τρίτες χώρες. Η σημαντική υπερκάλυψη που παρατηρήθηκε κατά τις σχετικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων αποτελεί ένδειξη αυξανόμενης ζήτησης για χρηματοδότηση ασφαλών, ανθεκτικών και υψηλής απόδοσης υποβρύχιων καλωδίων. Λαμβάνοντας υπόψη το σταθερό κόστος και τους ενδεχόμενους κινδύνους, η χρηματοδοτική στήριξη από τον ΜΣΕ είναι υψίστης σημασίας για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων και την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων, καθώς και για την τραπεζική ελκυστικότητα των έργων.

(39) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να εξετάσει το ενδεχόμενο βελτίωσης της χρήσης χρηματοπιστωτικών μέσων και συνδυαστικών μηχανισμών για τη στήριξη των CPEI, χρησιμοποιώντας κονδύλια από τον κανονισμό ΜΣΕ και άλλα σχετικά μέσα προκειμένου να προσελκύσει ιδιωτικά κεφάλαια και να λειτουργήσει με όρους αγοράς, και ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συνεισφέρουν, ενδεχομένως μέσω των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών και ιδρυμάτων τους. Το InvestEU μπορεί να αποτελέσει μέσο για τη χρηματοδότηση των CPEI.

(40) Η παρούσα σύσταση δεν θίγει τις αρμοδιότητες των κρατών μελών που αφορούν δραστηριότητες οι οποίες άπτονται της δημόσιας ασφάλειας, της άμυνας, της εθνικής ασφάλειας. καθώς και τις δραστηριότητες του κράτους σε τομείς του ποινικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος των κρατών μελών να αποκλείουν παρόχους ή προμηθευτές από τις αγορές τους για λόγους εθνικής ασφάλειας,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

1. **ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ**

1) Η παρούσα σύσταση προσδιορίζει μια σειρά στοχευμένων δράσεων που θα μπορούσαν να αναληφθούν από τα κράτη μέλη σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, με σκοπό:

   α) την τακτική εκτίμηση και τη βελτίωση της ασφάλειας και της ανθεκτικότητας των υφιστάμενων και των νέων υποδομών υποβρύχιων καλωδίων, και

([20]) Κοινή Δήλωση για τη συνεργασία ΕΕ-ΝΑΤΟ, που υπεγράφη στις 10 Ιανουαρίου 2023 από τον γενικό γραμματέα του ΝΑΤΟ, τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και την πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

([21]) Ειδική Ομάδα ΕΕ-ΝΑΤΟ για την ανθεκτικότητα των υποδομών ζωτικής σημασίας, τελική έκθεση αξιολόγησης, 29 Ιουνίου 2023.

β) τη στήριξη της ανάπτυξης ή της σημαντικής αναβάθμισης των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων, μέσω έργων καλωδίων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (στο εξής: CPEI) που πληρούν οποιαδήποτε από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

1) αφορούν τουλάχιστον δύο κράτη μέλη·

2) συνδέουν ένα κράτος μέλος με ένα ή περισσότερα νησιά της επικράτειάς του, με εξόχως απόκεντρες περιοχές ή με υπερπόντιες χώρες και εδάφη·

3) επιτυγχάνουν ή ενισχύουν σημαντικά τη συνδεσιμότητα μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών και τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των υποψήφιων προς ένταξη και των γειτονικών χωρών, άμεσα, ή έμμεσα μέσω άλλων υποδομών καλωδίων που συνδέονται με την Ένωση.

2. **ΟΡΙΣΜΟΙ**

2) Για τους σκοπούς της παρούσας σύστασης, ως «υποδομή υποβρύχιου καλωδίου» νοείται το ίδιο το υποβρύχιο καλώδιο τηλεπικοινωνιών, αλλά και κάθε υποδομή που σχετίζεται με την κατασκευή, τη λειτουργία, τη συντήρηση και την επισκευή του.

3) Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι ορισμοί της οδηγίας (ΕΕ) 2022/2555 (στο εξής: οδηγία NIS 2).

3. **ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ**

3.1. **Ασφάλεια**

4) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να προωθούν υψηλό επίπεδο ασφάλειας για την υποδομή υποβρύχιου καλωδίου, ανεξάρτητα από τον ιδιοκτήτη της, ενεργώντας, κατά περίπτωση και όπου κρίνεται σκόπιμο, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 (στο εξής: ΕΚΗΕ), στην οδηγία NIS 2 και στην οδηγία (ΕΕ) 2022/2557 (στο εξής: οδηγία CER), καθώς και στις σχετικές δράσεις της στρατηγικής της ΕΕ για την ασφάλεια στη θάλασσα. Ενθαρρύνονται να διασφαλίζουν ότι η υποδομή υπόκειται σε κατάλληλη διαχείριση και έλεγχο, κατά τρόπο ώστε να προστατεύεται από εξωτερικές απειλές και να διαφυλάσσεται η ασφάλειά της, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας των δεδομένων που ανταλλάσσονται μέσω της υποδομής. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να λαμβάνουν υπόψη τα πρότυπα ασφάλειας σε επίπεδο άμυνας, όπου κρίνεται σκόπιμο, προκειμένου να διευκολύνεται η συνεργασία με στρατιωτικούς φορείς.

5) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν την αίτηση παροχής των απαραίτητων πληροφοριών από αντιπροσωπευτικές οργανώσεις επιχειρήσεων ή, αν είναι αναγκαίο, από μεμονωμένες επιχειρήσεις, προκειμένου να παρακολουθούν την ασφάλεια και την ανθεκτικότητα των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων. Οι πληροφορίες αυτές θα μπορούσαν να χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία, τη συμπλήρωση και την επικαιροποίηση της εθνικής χαρτογράφησης υποβρύχιων καλωδίων, συμπληρώνοντας τις ελλείπουσες πληροφορίες στις υφιστάμενες διαδικασίες συλλογής δεδομένων. Κάθε συλλογή ή ανταλλαγή πληροφοριών θα πρέπει να διαφυλάσσει την εμπιστευτικότητα των εν λόγω πληροφοριών και να προστατεύει τα συμφέροντα ασφάλειας και τα εμπορικά συμφέροντα των οικείων οντοτήτων σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες της ΕΕ.

6) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να διενεργούν, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών υφιστάμενων εκτιμήσεων κινδύνου και των αποτελεσμάτων των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε επίπεδο ΕΕ, εθνικές εκτιμήσεις κινδύνου σχετικά με την κυβερνοασφάλεια και την υλική ασφάλεια των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων και των αλυσίδων εφοδιασμού τους. Οι εθνικές εκτιμήσεις θα είναι πιο συναφείς αν περιλαμβάνουν χαρτογράφηση των υφιστάμενων και των προγραμματισμένων υποδομών και αν λαμβάνουν υπόψη τόσο τεχνικά όσο και μη τεχνικά κριτήρια κινδύνων ασφάλειας.

7) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να ενισχύουν τις υποχρεώσεις των προμηθευτών και των φορέων εκμετάλλευσης κατά την εφαρμογή της οδηγίας NIS 2, λαμβανομένων υπόψη των δράσεων σε επίπεδο Ένωσης βάσει της παρούσας σύστασης, με σκοπό την κατοχύρωση της ασφάλειας ευαίσθητων τμημάτων των υποδομών, καθώς και τις υποχρεώσεις, κατά περίπτωση, όπως η παροχή σχετικών πληροφοριών στις αρμόδιες εθνικές αρχές όσον αφορά προγραμματισμένες αλλαγές στις υποδομές υποβρύχιων καλωδίων, και τις απαιτήσεις για εκ των προτέρων δοκιμές συγκεκριμένων κατασκευαστικών στοιχείων και συστημάτων τεχνολογίας πληροφοριών για σκοπούς ασφάλειας και ακεραιότητας από τα εθνικά εργαστήρια ελέγχου/πιστοποίησης.

3.2. **Τακτικές ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων των οντοτήτων**

8) Συνιστάται στα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν και να στηρίζουν τους φορείς εκμετάλλευσης υποδομών υποβρύχιων καλωδίων όσον αφορά τη διεξαγωγή τακτικών ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων βάσει κοινών αρχών σε επίπεδο Ένωσης, και ιδίως όσον αφορά τις ενοποιημένες εκτιμήσεις κινδύνων, τρωτών σημείων και εξαρτήσεων των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων σε επίπεδο Ένωσης που αναφέρονται στα σημεία 16) έως 20).

9) Οι εν λόγω ασκήσεις θα μπορούσαν να υποστηρίζονται οικονομικά από το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» [κανονισμός (ΕΕ) 2021/694 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([22]) (στο εξής: κανονισμός για το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»)], ιδίως στο πλαίσιο του προγράμματος εργασίας 2023-2024 του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» για την κυβερνοασφάλεια.

3.3. **Εθνική επιτάχυνση των διαδικασιών χορήγησης αδειών**

10) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να διασφαλίζουν ότι οι διοικητικές αιτήσεις που σχετίζονται με τον σχεδιασμό, την αγορά, την κατασκευή, τη λειτουργία, τη συντήρηση και την επισκευή υποδομών υποβρύχιων καλωδίων υποβάλλονται σε επεξεργασία μέσω διαδικτύου και με αποτελεσματικό και έγκαιρο τρόπο. Για τον σκοπό αυτόν, όλες οι οικείες εθνικές αρχές παροτρύνονται να μεριμνούν ώστε οι αιτήσεις αυτές να τυγχάνουν του ταχύτερου δυνατού από νομικής άποψης χειρισμού.

11) Όταν υπάρχει τέτοιο καθεστώς στο εθνικό δίκαιο, θα πρέπει να συνιστάται στα κράτη μέλη να χορηγούν στις υποδομές υποβρύχιων καλωδίων το καθεστώς της υψηλότερης δυνατής εθνικής σημασίας και να τις αντιμετωπίζουν αναλόγως στις διαδικασίες χορήγησης αδειών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τις εκτιμήσεις περιβαλλοντικών επιπτώσεων, και, με την προϋπόθεση ότι προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, στον χωροταξικό σχεδιασμό.

12) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να αντιμετωπίζουν την ασφάλεια και την ανθεκτικότητα των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων ως επιτακτικό λόγο προέχοντος δημόσιου συμφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 6 παράγραφος 4 και του άρθρου 16 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και λόγο επιτακτικού δημόσιου συμφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 7 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να αντιμετωπίζουν τον σχεδιασμό, την αγορά, την κατασκευή, τη λειτουργία, τη συντήρηση και την επισκευή των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων ως στοιχεία επιτακτικού δημόσιου συμφέροντος, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι υπόλοιπες προϋποθέσεις που ορίζονται στις εν λόγω διατάξεις.

13) Τα κράτη μέλη παροτρύνονται να ορίσουν μια αρχή η οποία θα είναι αρμόδια για τη διευκόλυνση και τον συντονισμό των διοικητικών αιτήσεων που σχετίζονται με τον σχεδιασμό, την αγορά, την κατασκευή, τη λειτουργία, τη συντήρηση και την επισκευή των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων. Η αρχή αυτή θα μπορούσε με τη σειρά της να ορίζει συντονιστή, ο οποίος θα λειτουργεί ως ενιαίο σημείο επαφής και θα συγκαλεί ομάδα εργασίας στην οποία θα εκπροσωπούνται όλες οι αρχές που συμμετέχουν στις διοικητικές αιτήσεις, προκειμένου να καταρτίζεται χρονοδιάγραμμα χορήγησης αδειών και να παρακολουθείται και να συντονίζεται η υλοποίησή του.

14) Αν οι αποφάσεις που πρόκειται να ληφθούν απαιτούν τη συμμετοχή δύο ή περισσότερων κρατών μελών, οι αντίστοιχες αρχές θα πρέπει να παροτρύνονται να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την αποδοτική και αποτελεσματική συνεργασία και τον συντονισμό, τόσο μεταξύ τους όσο και με την Επιτροπή. Αυτό θα μπορούσε να περιλαμβάνει και αρχές από τρίτες χώρες, ανάλογα με την περίπτωση. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργάζονται το ένα με το άλλο για την ανάπτυξη της ικανότητας συντήρησης και επισκευής των υποβρύχιων καλωδίων. Θα πρέπει να συνεργάζονται με την Επιτροπή για τη χαρτογράφηση του υφιστάμενου δικτύου και τον καθορισμό των αναγκών με μακρόπνοο τρόπο.

4. **ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΝΩΣΗΣ**

15) Οι δράσεις και ο συντονισμός των κρατών μελών που περιγράφονται στο παρόν τμήμα θα πρέπει να αναληφθούν στο πλαίσιο άτυπης ομάδας εμπειρογνωμόνων.

([22]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/694 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος Ψηφιακή Ευρώπη και την κατάργηση της απόφασης (ΕΕ) 2015/2240 (ΕΕ L 166 της 11.5.2021, σ. 1).

4.1. **Προς μια ενοποιημένη αξιολόγηση των κινδύνων, των τρωτών σημείων και των εξαρτήσεων σε επίπεδο Ένωσης**

16) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνδράμουν την Επιτροπή στη χαρτογράφηση των υφιστάμενων υποδομών υποβρύχιων καλωδίων σε επίπεδο ΕΕ, με βάση τις εθνικές διαδικασίες χαρτογράφησης και να επικαιροποιούν την εν λόγω χαρτογράφηση, τουλάχιστον σε ετήσια βάση. Στη χαρτογράφηση θα πρέπει να περιλαμβάνονται όλα τα σχετικά συναφή δεδομένα, όπως η διαθέσιμη και δυνητική χωρητικότητα, τα τεχνικά χαρακτηριστικά, τα κύρια χαρακτηριστικά ασφαλείας, οι ρυθμίσεις πλεονασμού και/ή ομοτιμίας, οι πληροφορίες περί ιδιοκτησίας και ελέγχου, τα χαρακτηριστικά βιωσιμότητας.

17) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνδράμουν την Επιτροπή στην επανεξέταση των υφιστάμενων αξιολογήσεων και στον εντοπισμό πληροφοριών που λείπουν και οι οποίες παρεμποδίζουν σήμερα την ενοποιημένη αξιολόγηση, σε επίπεδο Ένωσης, των κινδύνων, των τρωτών σημείων και των εξαρτήσεων, ιδίως από υψηλού κινδύνου προμηθευτές υποδομών υποβρύχιων καλωδίων, συμπεριλαμβανομένων των κρίσιμων αλυσίδων εφοδιασμού τους που αναφέρονται στο άρθρο 22 της οδηγίας NIS 2, και στην καταγραφή των αλληλοσυσχετίσεων με άλλες υποδομές ζωτικής σημασίας, ιδίως με καλώδια ηλεκτρικής ενέργειας και αγωγούς αερίου.

18) Τα κράτη μέλη παροτρύνονται να προτείνουν στην Επιτροπή μέτρα για τη συμπλήρωση των πληροφοριών που λείπουν και μια μεθοδολογία που θα επιτρέπει τη διενέργεια μιας τέτοιας ενοποιημένης αξιολόγησης σε επίπεδο Ένωσης σε τακτική βάση και την αξιοποίησή της σε τακτικές ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων.

19) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνδράμουν την Επιτροπή στη διενέργεια τακτικών ενοποιημένων αξιολογήσεων, σε επίπεδο Ένωσης, των κινδύνων, των τρωτών σημείων και των εξαρτήσεων των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων.

20) Με βάση την εν λόγω αξιολόγηση, τα κράτη μέλη παροτρύνονται να συνδράμουν την Επιτροπή στην υποβολή μιας «εργαλειοθήκης για την καλωδιακή ασφάλεια», στην οποία καθορίζονται τα μέτρα μετριασμού που ενθαρρύνονται να λάβουν τα κράτη μέλη για τη μείωση των κινδύνων, των τρωτών σημείων και των εξαρτήσεων, ιδίως από προμηθευτές υψηλού κινδύνου, που θα έχουν εντοπιστεί κατά την ενοποιημένη αξιολόγηση σε επίπεδο Ένωσης.

4.2. **Ανταλλαγή πληροφοριών και αμοιβαία συνδρομή**

21) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ανταλλάσσουν τακτικά πληροφορίες σχετικά με την επίγνωση της κατάστασης, τα περιστατικά και την αντιμετώπιση περιστατικών, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές που εφαρμόζονται, μεγιστοποιώντας τις συνέργειες με τις αρμόδιες αρχές δυνάμει της οδηγίας NIS 2 και της οδηγίας CER. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν αμοιβαία συνδρομή, ιδίως για τον μετριασμό των επιπτώσεων στο σύνολο της Ένωσης.

22) Τα κράτη μέλη παροτρύνονται να συζητούν τις δυνατότητες υιοθέτησης καινοτόμων λύσεων για τον εντοπισμό και την αποτροπή απειλών κατά των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τα αποτελέσματα των έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ.

23) Στις εν λόγω δραστηριότητες ανταλλαγής πληροφοριών και αμοιβαίας συνδρομής, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να χειρίζονται διαβαθμισμένες πληροφορίες ΕΕ (στο εξής: EUCI) σε διαφορετικά επίπεδα διαβάθμισης. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη παροτρύνονται να διαθέσουν εμπειρογνώμονες με το κατάλληλο επίπεδο εμπειρογνωσίας και διαβάθμισης ασφαλείας σύμφωνα με την αρχή της πηγής προέλευσης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να καθορίσουν το κατάλληλο επίπεδο διαβάθμισης των πληροφοριών που ανταλλάσσουν και να διασφαλίζουν ότι διατίθενται εγκεκριμένα εργαλεία για την αποτελεσματική ανταλλαγή σε διαφορετικά επίπεδα διαβάθμισης EUCI.

4.3. **Έργα καλωδίων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος**

24) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να βοηθήσουν την Επιτροπή να προτείνει σχέδιο καταλόγου στρατηγικών έργων καλωδίων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (στο εξής: CPEI), συμπεριλαμβανομένου του επείγοντος χαρακτήρα και του χρονοδιαγράμματός τους, τα οποία θα μπορούσαν να είναι υποψήφια προς υποστήριξη μέσω ενωσιακών προγραμμάτων, η οποία θα συμπληρώνεται με εθνικά κονδύλια, προς κάλυψη στρατηγικών κενών και δημιουργία νέων συνδέσεων.

25) Με βάση τις υφιστάμενες αξιολογήσεις, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμβουλεύουν την Επιτροπή εντοπίζοντας τους κινδύνους, τα τρωτά σημεία και τις εξαρτήσεις που θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν μέσω των CPEI σύμφωνα με την παρούσα σύσταση.

26) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να προτείνουν κατάλογο στρατηγικών έργων που θα πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια, με την επιφύλαξη των κανόνων των σχετικών προγραμμάτων της Ένωσης που εξετάζονται για χρηματοδότηση ή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις:

α) το έργο καλύπτει ένα κενό στις υποδομές υποβρύχιων καλωδίων, όπως αποδεικνύεται από τη χαρτογράφηση, που ενδέχεται να ανταποκρίνεται στην ανάγκη δημιουργίας νέων ή εναλλακτικών ασφαλών διαδρομών ή αύξησης της χωρητικότητας και της ανθεκτικότητας των υφιστάμενων υποδομών υποβρύχιων καλωδίων·

β) το έργο συμβάλλει στη σημαντική αύξηση της ασφάλειας της αλυσίδας εφοδιασμού μέσω μέτρων, που θα περιλαμβάνονται στην επιλογή οποιουδήποτε προμηθευτή, προς διασφάλιση της διαθεσιμότητας συστατικών στοιχείων, τεχνολογιών, συστημάτων και τεχνογνωσίας που απαιτούνται για τον σχεδιασμό, την αγορά, την κατασκευή, τη λειτουργία, τη συντήρηση και την επισκευή υποδομών υποβρύχιων καλωδίων· τα έργα στα οποία συμμετέχουν προμηθευτές που χαρακτηρίζονται ως υψηλού κινδύνου στην ενοποιημένη εκτίμηση κινδύνου δεν θα πρέπει να είναι επιλέξιμα·

γ) το έργο θα πρέπει να έχει γεωστρατηγική σημασία, λαμβανομένων υπόψη των συμφερόντων της Ένωσης και των κρατών μελών της, ιδίως για τη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ασφάλειας της υποδομής υποβρύχιων καλωδίων της ΕΕ·

δ) το έργο καλύπτει ανάγκες συνδεσιμότητας που δεν θα καλυφθούν μόνο από ιδιωτικές επενδύσεις, λόγω των σχετικών κινδύνων, και

ε) όταν το έργο περιλαμβάνει χρηματοδότηση βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/947 (στο εξής: κανονισμός ΜΓΑΔΣ — Η Ευρώπη στον κόσμο), και του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1529 (στο εξής: κανονισμός ΜΠΒ ΙΙΙ) θα πρέπει να εξετάζεται περαιτέρω ο βαθμός εφαρμοσιμότητας των κριτηρίων α) έως δ) και το κατά πόσον το έργο έχει ήδη αναπτυχθεί στο πλαίσιο της στρατηγικής Global Gateway.

27) Συνιστάται στα κράτη μέλη να συνδράμουν την Επιτροπή στη διενέργεια ετήσιας επανεξέτασης του καταλόγου στρατηγικών έργων και επικαιροποίησης με βάση τις ενοποιημένες εκτιμήσεις, σε επίπεδο Ένωσης, των κινδύνων, των τρωτών σημείων και των εξαρτήσεων των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων στο σημείο (19). Επιπλέον, τα κράτη μέλη παροτρύνονται να συμβουλεύουν την Επιτροπή σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο τα στρατηγικά έργα θα πρέπει να αντιμετωπίζουν τους κινδύνους, τα τρωτά σημεία και τις εξαρτήσεις που εντοπίζονται. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να λαμβάνουν υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:

α) κατά πόσον το έργο πληροί ορισμένες απαιτήσεις ασφάλειας που εγγυώνται υψηλό επίπεδο ασφάλειας·

β) κατά πόσον το έργο αυξάνει σημαντικά τις επιδόσεις και την ανθεκτικότητα των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων·

γ) κατά πόσον το έργο μετριάζει τους κινδύνους που σχετίζονται με την εξάρτηση από οντότητες που έχουν χαρακτηριστεί ως υψηλού κινδύνου, που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από τρίτες χώρες, στην ενοποιημένη εκτίμηση κινδύνου, ανεξάρτητα από τους προμηθευτές υψηλού κινδύνου που αναφέρονται στην ανακοίνωση C(2023) 4049 της Επιτροπής, καθώς και κατά πόσον το έργο μετριάζει τους κινδύνους που σχετίζονται με πιθανές διαταραχές στην προμήθεια κατασκευαστικών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένου του τερματικού εξοπλισμού γραμμής), τεχνολογιών, υπηρεσιών και συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων μεταβολών των τιμών ή χαμηλότερων επιδόσεων ή εναλλακτικών πηγών εφοδιασμού, καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων· και

δ) κατά πόσον το έργο αυξάνει τη βιωσιμότητα των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων μειώνοντας τις κλιματικές, ενεργειακές και συνολικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους.

4.4. **Διεθνής συνεργασία**

28) Τα κράτη μέλη και η Ένωση, στο πλαίσιο της προσέγγισης «Ομάδα Ευρώπη» ([23]) και με βάση την υφιστάμενη διεθνή συνεργασία, θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να συνεργαστούν για την προώθηση της ανάπτυξης ασφαλών, αξιόπιστων και ανθεκτικών υποδομών υποβρύχιων καλωδίων με χώρες της διεύρυνσης, τρίτες χώρες, στρατηγικούς εταίρους και σε πολυμερή και πολυσυμμετοχικά φόρουμ, σύμφωνα με την προσέγγιση που ορίζεται στην παρούσα σύσταση, ιδίως με σκοπό την προώθηση των CPEI.

([23]) Η «Ομάδα Ευρώπη», η οποία επιδιώκει τη συγκέντρωση πόρων και εμπειρογνωσίας, αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα κράτη μέλη της ΕΕ —συμπεριλαμβανομένων των εκτελεστικών οργανισμών τους και των δημόσιων αναπτυξιακών τραπεζών— καθώς και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ).

5. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΚΑΛΩΔΙΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

29) Τα CPEI θα πρέπει να χρηματοδοτούνται από ιδιωτική χρηματοδότηση, η οποία μπορεί να υποστηρίζεται, όπου είναι αναγκαίο και σκόπιμο, από προγράμματα της Ένωσης, ιδίως από τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1153 (στο εξής: κανονισμός ΜΣΕ), και η οποία ενδεχομένως συμπληρώνεται με εθνικούς πόρους, σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις ή, κατά περίπτωση, με τρόπο που συνάδει προς τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. ([24]) Η ενωσιακή χρηματοδότηση θα μπορούσε να υλοποιηθεί μέσω επιχορηγήσεων, δημόσιων συμβάσεων, συνδυαστικών πράξεων, μεταξύ άλλων, επί του παρόντος, στο πλαίσιο του InvestEU, ή συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, σύμφωνα με τους κανόνες των σχετικών προγραμμάτων.

30) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να εξετάσουν το ενδεχόμενο να συνεισφέρουν, όπου είναι αναγκαίο και σκόπιμο, στη χρηματοδότηση των CPEI, μεταξύ άλλων, μέσω της συμμετοχής των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών και ιδρυμάτων τους ή άλλων εταίρων υλοποίησης σε συνδυαστικούς μηχανισμούς ή πράξεις σε επίπεδο ΕΕ ([25]) με τη χρήση προϋπολογισμού από το πρόγραμμα ΜΣΕ. Τούτο αναμένεται να μεγιστοποιήσει τον αντίκτυπο των συνεισφορών δημόσιας χρηματοδότησης, να μοχλεύσει ιδιωτική χρηματοδότηση και να διευκολύνει τον σχεδιασμό των επενδύσεων σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις ή, κατά περίπτωση, με τρόπο που συνάδει προς τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις ([26]). Οι δεξαμενές έργων του ΜΣΕ που αναπτύσσονται από τους εταίρους υλοποίησης μπορούν να βασίζονται στις εργασίες της ομάδας εμπειρογνωμόνων.

31) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι εθνικές επενδύσεις συμμορφώνονται με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, τα κράτη μέλη τα οποία επενδύουν από κοινού σε CPEI που επιλέγονται για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΣΕ ή στα οποία έχει χορηγηθεί σήμα ποιότητας «Σφραγίδα Αριστείας» βάσει του κανονισμού ΜΣΕ, ενθαρρύνονται να διερευνήσουν τη δυνατότητα σχεδιασμού μέτρων ενίσχυσης που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις ([27]) που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής ([28]) και στις τροποποιήσεις του. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται επίσης να διερευνήσουν κατά πόσον τα CPEI είναι δυνατό να υποστηριχθούν μέσω της αγοράς χωρητικότητας για δημόσια χρήση.

32) Για τη χρηματοδότηση των CPEI, τα κράτη μέλη μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο χρήσης της συνιστώσας κράτους μέλους στο πλαίσιο του InvestEU ώστε να συνεισφέρουν σε χρηματοδοτικά προϊόντα που αναπτύσσονται από τους εταίρους υλοποίησης του InvestEU, όπως οι εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες και ιδρύματα, ο όμιλος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων ή άλλα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, σύμφωνα με τους κανόνες των εν λόγω προγραμμάτων χρηματοδότησης.

33) Η χρηματοδότηση των CPEI θα μπορούσε επίσης να πραγματοποιηθεί μέσω χρηματοοικονομικών εταιρειών ειδικού σκοπού, για παράδειγμα εταιρειών επενδύσεων ιδιωτικών κεφαλαίων. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να επενδύσουν, μεταξύ άλλων μέσω των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών και ιδρυμάτων τους, σε εθνικές ή ενωσιακές χρηματοοικονομικές εταιρείες ειδικού σκοπού για τη στήριξη των υποδομών υποβρύχιων καλωδίων.

6. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

34) Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να συνεργαστούν με την Επιτροπή για την επανεξέταση των επιπτώσεων της παρούσας σύστασης έως τον Δεκέμβριο του 2025, με σκοπό να καθορίσουν την πορεία που θα πρέπει να ακολουθήσουν. Η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ενοποιημένη αξιολόγηση σε επίπεδο Ένωσης στα σημεία 16) έως 20) και την πρόοδο όσον αφορά την υλοποίηση των CPEI.

([24]) Κατά περίπτωση, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να σχεδιάζουν σημαντικά έργα καλωδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ) σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στην ανακοίνωση για τα ΣΕΚΕΕ [ανακοίνωση με τίτλο: «Κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας με την εσωτερική αγορά των κρατικών ενισχύσεων για την προώθηση της υλοποίησης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος» (ΕΕ C 528 της 30.12.2021, σ. 10)].

([25]) Όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 6 του κανονισμού 2018/1046 (δημοσιονομικός κανονισμός).

([26]) Σύμφωνα με την αρχή του φορέα της οικονομίας της αγοράς, οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται από κράτη μέλη δεν παρέχουν πλεονέκτημα σε επιχειρήσεις και, ως εκ τούτου, δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση, αν πραγματοποιούνται υπό τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις (και, ως εκ τούτου, με το ίδιο επίπεδο κινδύνου και απόδοσης) από δημόσιους φορείς και ιδιωτικούς φορείς που βρίσκονται σε συγκρίσιμη κατάσταση (συναλλαγή «pari passu»). Βλέπε τμήμα 4.2. της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ C 262 της 19.7.2016).

([27]) Οι ενισχύσεις για την ανάπτυξη υποβρύχιου καλωδίου που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του κεφαλαίου Ι και τις ειδικές προϋποθέσεις του άρθρου 52β του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 θεωρούνται συμβατές με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 2 ή παράγραφος 3 της Συνθήκης και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.

([28]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (ΕΕ L 187 της 26.6.2014, σ. 1).

7. **ΤΕΛΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ**

35) Η παρούσα σύσταση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 26 Φεβρουαρίου 2024.

Για την Επιτροπή
Thierry BRETON
Μέλος της Επιτροπής